

Dosarul nr.3rh-33/23
2-17190078-01-3rh-22052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: N. Mămăligă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Clima, I. Muruianu, E. Palanciuc)
Instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție (jud.: A. Cobăneanu, I. Bejenaru, A. Miron)

Î N C H E I E R E

26 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând cererea de revizuire depusă de Firma Comercială de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Firma Comercială de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Consiliului mun.Chișinău și Primăriei mun.Chișinău cu privire la anularea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost declarat inadmisibil recursul depus de Firma Comercială de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Mațco Andrei,

c o n s t a t ă :

La 21 august 2017, FCP „Mordelis-Fiș” SRL a depus cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Consiliului mun.Chișinău și Primăriei mun.Chișinău, solicitând constatarea nesoluționării în termen legal a cererii nr.07-111/8495/16 din 21 iunie 2017 privind perfectarea proiectului de decizie de modificare a deciziei nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din *str. XXXXX* Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” SRL prin transmiterea în schimb a unui lot de pământ sub construcție de cel puțin XXXXX ha; obligarea introducerii în mod necondiționat pe ordinea de zi la ședința Consiliului mun.Chișinău a proiectului de decizie de modificare a deciziei nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 a Primăriei mun.Chișinău cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din *str. XXXXX* Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” SRL prin transmiterea în schimb a unui lot de pământ sub construcție cu suprafața de cel puțin XXXXX ha, situat în intravilanul mun.Chișinău în schimbul lotului de pământ cu nr. cadastral XXXXX, cu compensarea suplimentară a cheltuielilor în sumă de 3107748,33 de lei suportate

pentru proiectarea și executarea lucrărilor de construcție în baza autorizației de construire nr.119 din 03 aprilie 2014; obligarea emiterii actului administrativ de modificare a deciziei nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 a Primăriei mun.Chișinău cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din *str. XXXXX* Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” SRL prin transmiterea în schimb a unui lot de pământ sub construcție cu suprafața de cel puțin XXXXX ha, situat în intravilanul mun.Chișinău în schimbul lotului de pământ cu nr. cadastral XXXXX, cu compensarea suplimentară a cheltuielilor în sumă de 3107748,33 de lei suportate pentru proiectarea și executarea lucrărilor de construcție; încasarea în beneficiul său a sumei de 15000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a venitului ratat.

Prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de FCP „Mordelis-Fiș” SRL. S-a recunoscut ilegal refuzul și s-a obligat Consiliul mun. Chișinău să emită act administrativ de modificare a deciziei Primăriei mun.Chișinău nr.27/16-6 din 03 decembrie 1998 cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din *str. XXXXX* Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” SRL prin transmiterea Firmei Comerciale de Producție „Mordelis-Fiș” SRL în schimb a unui lot de pământ sub construcție cu suprafața de cel puțin XXXXX ha, situat în intravilanul mun.Chișinău în schimbul lotului de pământ cu nr. cadastral XXXXX. S-a încasat din contul Consiliului mun.Chișinău în beneficiul FCP „Mordelis-Fiș” SRL suma de 3209738,33 de lei cu titlu de prejudiciu material. În rest, acțiunea depusă de FCP „Mordelis-Fiș” SRL a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 20 martie 2018, Consiliul mun.Chișinău și Primarul general al mun. Chișinău au depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanței, iar la 01 august 2018 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii depuse de FCP „Mordelis-Fiș” SRL.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Consiliul mun.Chișinău și Primarul general al mun. Chișinău și menținută hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 28 februarie 2019, Consiliul mun.Chișinău și Primarul general al mun. Chișinău au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii depuse de FCP „Mordelis-Fiș” SRL.

Prin decizia din 20 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Consiliul mun.Chișinău și Primarul general al mun. Chișinău, casată integral decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o decizie nouă de respingere a acțiunii depuse de FCP „Mordelis-Fiș” SRL ca neîntemeiată.

La 01 iunie 2021, FCP „Mordelis-Fiș” SRL, reprezentată de avocatul Andrei Mațco a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 13 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea integrală a deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe care o consideră legală și întemeiată.

Prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost declarat inadmisibil recursul depus de FCP „Mordelis-Fiș” SRL, reprezentată de avocatul Andrei Mațco.

La 02 septembrie 2022, FCP „Mordelis-Fiș” SRL, reprezentată de avocatul Andrei Mațco, în temeiul art.449 lit.b) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 02 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de FCP „Mordelis-Fiș” SRL, reprezentată de avocatul Andrei Mațco.

La 22 mai 2023, FCP „Mordelis-Fiș” SRL, în temeiul art.449 lit.b) și lit.c) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, anularea încheierii contestate, repunerea în termen și declararea admisibilă a recursului său, rejudecarea cauzei, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care să fie casată decizia instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea cererii de revizuire, FCP „Mordelis-Fiș” SRL a invocat că i-au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei care nu i-au fost cunoscute ei anterior, și anume, la actele cauzei nu se atestă dovada notificării ei a copiei deciziei integrale a instanței de apel după cum prevede art.97 și art.109 din Codul administrativ. Restituirea corespondenței de către oficiul poștal, cu mențiunea „nereclamat”, nu satisface dezideratul legal, fiindcă legea expres prevede că comunicarea defectuoasă nu poate fi considerată notificare.

Mai mult ca atât, recursul său nemotivat conținea toate elementele pentru a fi considerat un recurs plinar. Odată exercitat în termen recursul nemotivat, acesta urma a fi examinat în substanță și strict în limitele conținutului său prin devoluțiunea circumstanțelor de drept ale cazului, iar recursul motivat depus după depășirea termenului legal nu trebuia fi reținută spre analiză și nicidecum recursul *in integrum* nu putea fi considerat inadmisibil atât timp cât în interiorul termenului de atac persoana a demarat instrumentul procesual respectiv. Nu contează titlul cererii de recurs și nici volumul ei, ci doar chintesența, nucleul, care poate lua forma și lungimea unei scurte fraze laconice, însă instanța de recurs a desconsiderat argumentele recursului și a oferit prioritate titlului recursului – nemotivat. Instanța de recurs nu a ținut cont că justițiabilul nu era obligat prin efectul legii să depună recurs nemotivat și ulterior recurs motivat, ci putea să se limiteze la un singur recurs care să anticipeze concluziile instanței de apel. Omisiunea instanței de apel servea ca temei pentru repunerea recursului în termen, însă instanța de recurs a neglijat această chestiune și nu a oferit posibilitatea de a efectua realmente acest exercițiu

procesual. Prin declararea inadmisibilității recursului său i-a afectat în substanță dreptul de acces liber la justiție.

La 07 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului și Primăriei mun.Chișinău copia cererii de revizuire depusă de FCP „Mordelis-Fiș” SRL, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.108, vol.III).

La 03 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, Consiliul și Primăria mun.Chișinău au depus referință, solicitând respingerea ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de FCP „Mordelis-Fiș” SRL, întrucât circumstanțele invocate de revizuentă nu se încadrează în prevederile art.449 din Codul de procedură civilă pentru redeschiderea procesului.

De fapt, cererea de revizuire depusă de FCP „Mordelis-Fiș” SRL reprezintă un recurs degizat, manifestată prin dezacordul revizuyentei cu soluția pronunțată de Curtea Supremă de Justiție în încheierea din 16 februarie 2022.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Codul administrativ nu reglementează instituția revizuirii actelor judecătorești de dispoziție.

În același timp, dispozițiile art.195 din Codul administrativ statuează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171.

Prin urmare, procedura revizuirii urmează a fi efectuată în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Examinând cererea de revizuire prin prisma argumentelor și în limitele temeiurilor de drept invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 453 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, în sensul principiului lucrului judecat (*res judicata*), în cazul în care instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor nu mai poate fi pusă în discuție. Acest principiu, însă, nu este absolut și admite derogări, în situația când această derogare este necesară prin prisma unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

Revizuirea hotărârilor irevocabile poate interveni în rezultatul adoptării hotărârii asupra fondului cauzei, necunoscând complet, la momentul emiterii acesteia, toate împrejurările importante pentru justa soluționare a disensiunii.

În această ordine de idei, se deduce faptul că retractarea unei hotărâri judecătorești, în ordine de revizuire, este rezultatul unei erori involuntare a judecătorului.

Reieșind din această ipoteză, urmează a fi distinse actele judecătorești de dispoziție care pot constitui obiect al procedurii de revizuire, și respectiv instanța competentă să examineze cererea de revizuire.

În acest sens, art.446 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă cert statuează că, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol. Încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit.c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. *Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii.* În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Totodată, art.448 din Codul de procedură civilă la alin.(1) și (2) statuează că, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Din actele cauzei rezultă că, prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art.246 din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil recursul depus de FCP „Mordelis-Fiș” SRL, reprezentată de avocatul Andrei Mațco.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, încheierea din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție nu poate constitui obiect al revizuirii, deoarece nu se referă la fondul cauzei. Or, prin actul judecătoresc a cărei retractare o solicită revizuenta FCP „Mordelis-Fiș” SRL nu s-a menținut, nu s-a modificat și nici nu s-a casat hotărârea asupra fondului cauzei, cu emiterea după caz a unei hotărâri noi.

Din cele enunțate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind irelevante argumentele formulate în cererea de revizuire de către FCP „Mordelis-Fiș” SRL întrucât această cale extraordinară de atac este îndreptată împotriva unui act judecătoresc de dispoziție, care, în virtutea legii, nu se supune revizuirii.

Din considerentele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de FCP „Mordelis-Fiș” SRL împotriva încheierii din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Conform art.195 și art.230 din Codul administrativ în coroborare cu art.446, art.448 și art.453 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Firma Comercială de Producție „Mordelis-Fiș” Societate cu Răspundere Limitată

împotriva încheierii din 16 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Firma Comercială de Producție „Mordelis-Fiș” Sometate cu Răspundere Limitată împotriva Consiliului mun.Chișinău și Primăriei mun.Chișinău cu privire la anularea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc